

zlahka dosegla. Ta neuspeh je pripisati učiteljevi idealnosti. učiteljevi ljubezni do naroda in domovine. učiteljevega patriotizmu. Učitelja je popolnoma omamila apel na njegovo patriotsko čustva. S tem so zatrili in udušili njegovo nado in odločno stremiljenje po boljšem fizičnem in duhovnem življenju. Tu je iskati vzroka, zakaj ni bila učiteljska borba za bolji in večji kos kruha tako odločna, tako energična in neizprosna, kakor bi je bilo želeli, temveč že od vsega početka nežna in mlačna. V njej se ne zahteva odločno pravico, da bi se moglo iz te odločnosti razbrati gotovost za borbo; za svoje pravice učitelji prosijo, apelujejo na pravičnost in usmiljenost države. Da navedem tu drastičen primer, kako se ta borba vodi na primer na Angleškem. Tamošnje učitelstvo ne pomišlja mnogo, ako postoji atentat na njegove že postoječe beneficije, stečene po zakonu. Pri nas bi v takem slučaju bilo mnogo besed, resolucij in protestov, dočim uporabljajo tam uspešnejše sredstvo — stavko, ker smatrajo državo za običnega delodajalca. Pri nas je kaj takega nemogoče. Naš učitelj je pripravljen, da umrje lačen samo, ako ga država pohvali s človekoljubjem in patriotizmom. Naš učitelj živi v zavesti, da mora mnogo delati in malo zahtevati. To misel mu je vsilil rezultat dosedanje borbe.

Angleški učitelji so drugih nazorov. Že po prirodi trezni, hladni in prevdarni, vendar uporabljajo stavko kot najuspešnejše sredstvo za obrambo v polstoletni borbi dobljenih pravic. Tako so začeli učitelji v Lawestoftu s poukom šele po vztrajni, odločni enajstmesečni stavki. Enajst mesecev, prošim, skoro leto dni! Za nas nekaj neznanega, nečuvenga in nepoimlilivega. Ta stavka zasluži posebno pažnjo zlasti zato, ker so v njej zmagovalci učitelji. »Vzgojni komitet« je odločil že leta 1922., da prekine kontrakt iz leta 1921., po katerem se je obvezal, da se učiteljem izplačajo prejemki po znani Birghamovi skali. K izvršitvi te namere je komitet pristopil šele leto pozneje in tedaj je naletel na odločen odpor učitelstva. Ravno tedaj pa je že bila osnovana »Narodna Zveza Britanskega Učitelstva«, ki je zapretila s stavko, ako se ne ugodijo materialnim zahtevam in uživanjem pravicam v Lawe-

stoftu. Na to pretnjo je »Vzgojni komitet« lakonično reagiral: »Vsi učitelji, preko sto, so odpušteni iz službe. Šole se za mesec dni zapro.«

Po preteku meseca so nastopili službo nekateri bojazljivci in izdajniki. Starši šolobveznih otrok, povečini delavci, so simpatizirali s stavkajočimi učitelji. Do 1500 otrok ni hotelo iti v šolo, v kateri so učili stavkokazi. Kot protiutež so delavci s kolaboracijo stavkajočih učiteljev osnovali nove učilnice in pošiljali svojo decu v ne celih enaist mesecev, dokler se ni jela zanimati za te nevzdržne razmere »Profesionalna Zveza«, ki je uvedla in dosegla intenzivno sanacijo. Tako je bilo ugodeno učitelstvu, ki je odneslo lavoriko iz tega častnega stanovskega boja.

Eto, naše učitelstvo ni tako. Vendar borbe za bolji in večji kos kruha ono še ne sme opustiti. Učitelji se zaveda faktorjev, ki sestavljajo življenje, a da zamore uresničiti svoje naravne in pripadajoče pravice, se mora zavedati tudi svoje vrednosti in svojega položaja. Ozdraviti mora najprej samega sebe, kajti ono omalovaževanje, ki mu ga je sugerirala država, je kvarno za njegovo odločnost in energijo v borbi za kruh. Učiteljska deviza, da mora država ceniti enako zasluge svojih sinov, je edino prava in rešilna za bodoči kaos tega problema. Ker ni učitelj direktno angažovan pri obrambi domovine, mu preti opasnost, da bo stalno zapostavljen.

Zato mora učitelji vedeti, kaj je, kakšnega pomena je njegovo delo. Učitelji mora imeti točno odrejene misli o sebi in o vseh miliejskih činiteljih in metoda njegovega boja bo le konsekvence teh idej, ki imajo v točnosti za seboj pogoje realizacije. Ne smemo zabiti, da nas država z eno roko gladi po licu z obljubami, a z drugo nam jemlje še ono skorjo kruha, ki nam je za težko delo namenjeno. Kruh je življenje, brez kruha ni idealnosti in onih mamljivih zvočnih besed, brez mišic ni dela. Za delo plačilo. Učitelji je botnik, kateremu odjedajo še po zakonu predpisane dijete.

Goethe pravi: »Mnogo zahteva človek, a malo mu je treba, da se ga zadovolji!« A kar dobiva učitelj, to je — premalo!

O stawkah učiteljstva po vojni.

Splošno prevladuje mnenje, da stavka ne more biti orožje učiteljstva v boju za doseg svojih zahtev, in sicer iz sledečih razlogov:

Stavka, ki hoče biti uspešna, mora podjetnika oziroma delodajalca finančno oškodovati, država kot delodajalec pa v slučaju učiteljske stavke materialno ni prizadeta. Nemogoče je po deželi raztresenemu učitelstvu enotno nastopiti in dejansko manifestirati. Zato pa na drugi strani taka stavka mnogo škoduje državi na ugledu.

Klub navedenim razlogom so po vojni v več deželah izbruhle stavke z različnimi tendencami in z različnim izidom.

V Angliji je učitelstvo po vojni že štirikrat poprijelo po tem sredstvu, hoteč

doseči izboljšanje materialnega stanja ali pa preprečiti znižanje plač. Zanimivo in značilno za angleško publiko je, da je večina staršev podprla zahteve učiteljstva s tem, da ni svojih otrok pustila v šolo. Ko je vlada hotela na izpraznjena mesta v stavkajočem distriktu namestiti učitelje iz drugih pokrajin, je poslednje solidarno to odklonilo in nadomestila za stavkajoče učitelstvo ni bilo mogoče dobiti. Ena izmed stavk je trajala 4 mesece in uspešno končala.

Leta 1921. je v Italiji celokupno učitelstvo stavkalo, da bi se mizerne plače zvišale — ter je uspelo.

Na Portugalskem in Rumunskem se je učitelstvo udeležilo stavke državnih uradnikov. V mestu Lodz (Poljska) je

izborni vodil, da je kolonija prav dobro uspela.

Vse delo pred otvoritvijo kolonije, med kolonijo in po sklepu taiste je pri oblastnem odboru vodil oblastni tajnik, višji šolski nadzornik Fran Gabršek v zvezi z oblastnim predsednikom, inspektorjem Josipom Westrom.

Tudi gnotni uspehi kolonije je jako razveselil. Običajnega deficita ni.

Pripominjamo pa da je desinfekcija, snaženje šolskih prostorov in nabava manikajočega kuhinjskega orodja vzela četrtno dohodkov.

Kino.

Prireditelj šolskega Kina se še ni izvršila, ker tozadevna poizvedovanja še niso končana.

Tekma za zdravje.

Oblastni odbor je razposlal vsem organiziranim šolam obrazce št. 1, 2 in 3 za »Tekmo za zdravje«. Uspeh je bil povolen. Članji so z veseljem in zanimanjem izvajali pravila. Pokazal se je kmalu koristen vpliv tekme v izpolnjevanju dolžnosti, v snažnosti in zdravju učenec.

stavkalo učitelstvo osnovnih in srednjih šol vsled slabega materialnega stanja.

Na Saškem je odredilo učitelstvo Leipzig 15. februarja 1919 stavko za dosegovi povišanja plač in znižanja teden-skih ur. Do stavke pa ni prišlo, ker je oblast že prej ugodila zahtevam učiteljstva.

Narodni sindikat francoskega učiteljstva je na svojem poslednjem kongresu v avgustu 1925 sprejel predlog svojega predsednika, da se priredi eno-

K izpremambi pravil UJU.

(Splošna in tajna predizbira kandidatur za volitve v ožji Sosvet in odseke.) *

Pravila in poslovnik organizacije bi morala biti stilizirana in precizirana tako, da bi volitev z **vzklikom** v načelstvo organizacije sploh ne dopuščala odnosno priznavala veljavnosti volilnega rezultata le v slučaju, da so glasovali vsi prisotni — in sicer soglasno — brez izjeme. Volitve bi se naj vršile če že ne vsako zaporedno, pa vsaj vsako drugo leto (in ne šele vsaka tri leta); izvedla pa bi se najbolje edino le tajno, t. i. v potom kuvertiranih glasovnic (veljavnih le, ako nosijo volilni žig UJU). Volilna in izvolitvena možnost bi se morala nuditi slehernemu članu UJU in sicer na ta način, da bi skrutinij glasovnic celokupnega slovenskega učiteljstva ustvaril in izkazal najprej kandidatno listo onih članov, na kojih imena bi odpadlo največ glasov, dočim bi imeli delegati glavnih skupščin na podlagi kandidatne liste izvršiti potem samo le še ožje volitve v upravne odbore in odseke, toda istotako in zopet le tajnim potom z listki. Edino tajne volitve z listki preprečujejo vsakršno možnost zamere in izpostavljenja posameznikov ter omogočujejo povsem neženiran in prost izraz mišljenja organizirancev.

Splošne volitve za dosegovi kandidatne liste naj bi vodil in izvršil poseben strogo nepristranski skrutinatorski odbor odnosno pravni odsek organizacije — ter objavil v stanovskih glasilih celoten rezultat nekaj dni pred letnimi skupščinami UJU v svrhu predorientacije članstva, še bolj pa delegatov. Skrutinij ožjih volitev bi se naj izvršil nato na skupščinah samih ter razglasil sklepni rezultat izvoljenih — sprti in takoj — odnosno do naslednjega dne, ko se vrši glavno zborovanje. Na tem mestu bodi opozorjeno na naslednje volilno navodilo, važno za ožje volitve:

Delegatom naj bi nudila okvir za ožje volitve — dvo odstotna (2%) količina vsega članstva v Sloveniji, započenši od najvišje splošno izglasovanega člana navzdol; — (za letos torej okvir obsegajoč okrog 50—60

* Predstojeci predlog tov. Kislingerja je predložilo Laško učit. društvo poverjenstvu, da bi ga skušalo uveljaviti in da se o njem izrečejo tudi ostala učiteljska društva. Iz predloga je izpuščeno, kar ne spada k bistvu in se ožira le na momentane razmere. Ožji sosvet bo razpravljal o predlogu na seji 12. t. m.

Uredn.

Borba proti tuberkulozi.

V ta namen smo izročili velikima županoma v Ljubljani in Mariboru po 500 predavanj o tuberkulozi, po 1700 letakov »Čuvajmo se jetike«, po 2000 letakov »Ne pluj na pod!« in po 4000 značek »Lige proti tuberkulozi«, ki sta jih imenovana župana razdelila vsem šolam s poučilom, ki smo ga poslali vsem včlanjenim šolam, velikima županoma in glavnemu odboru.

Razen tega smo izročili mestnima odboroma v Ljubljani in Mariboru še posebej po 300 letakov »Čuvajmo se jetike!« v brezplačno razdelitev in po 200 značek »Lige proti tuberkulozi« v razprodajo na dan noliudnega predavanja.

Veliki župan mariborski je pripomnil, da slika z nožem v roki na letaku »Ne pluj na pod!« ne vpliva vzgojno na mladino.

Borba se je vršila v binkoštnih dneh, in sicer dne 29. maja 1925, oziroma na nekaterih šolah začetkom junija 1925. Predavali so na nekaterih šolah šolski in drugi državni in zasebni zdravniki. Kier pa ni bilo dobiti takih zdravnikov, so predavali učitelji.

Razprodajale so se tudi značke »Lige proti tuberkulozi«. Nabrani denar so

dnevna protestna stavka, ker vlada neče izpolniti svoje obljube o povišanju plač. Federacija učiteljskih sindikatov, ki pripada Moskovski Internacionali, je ta predlog v celoti sprejela in odobrila.

Leta 1922. je učitelstvo Bruslja v Belgiji priredilo enourno stavko, ki je popolnoma uspela. Bila je protest na besede mestnega župana, ki je izrazil nepotrebnost povišanja plač učiteljem. Te stavke se je udeležilo 300 učiteljev iz 17 šol.

voljencev, na čijih osebe bi padlo največ glasov).

Kar se tiče ustvaritve kandidatne predliste, bi zadostovalo, ako napiše vsak član(ica) UJU po 10 imen kandidatov na svojo glasovnico (z žigom) ter pošlje isto pod kuverto direktno na naslov skrutinatorskega odbora (ali na indirektno potom šolskega vodstva, društvenega zbiralca, »Učit. Tovarišu« — ali kakor že). Ta odbor bi moral rezultat izbirnih kandidat-skih volitev objaviti najmanj teden dni pred letno skupščino (ali občinim zborom) v »Učit. Tovarišu« (in sicer: če že ne vseh imen, pa vsaj ona v okviru 2%, ki pridejo za ožje volitve v pošte). Pri sestavi svojih volilnic (10 imen) posamezni člani nikakor niso vezani ev. samo na ude domačega okrajnega društva, ampak jih teritorialno lahko zajemajo iz vse pokrajine (v našem slučaju iz vse Slovenije).

Sličen volilni modus (širših in ožjih volitev) bi se moral v poslovnik sprejeti tudi za volitev v glavni upravni odbor UJU — toda s to omejitvijo, da izbirnih kandidatnih list ne bi sestavljalo vse članstvo UJU, ampak sami člani širših pokrajinskih sosvetov. V posameznih učiteljskih društvih pa je tajni in tu predlagani način volitev sploh najlažje in najkrajše izvedljiv. Tako bi se glasovnice n. pr. oddale na občinim zborih — rezultat pa objavil v naslednji številki »Tovariša« v svrhu obvestila, izvoljen-cem, konstituiranja odbora odnosno sklicanja prve odborove seje. Obveznost tega volilnega načina bi se seveda morala šele uvesti.

Nadalje bi se moral predsednikom glavnega odbora in pokrajinskim poverjenikom UJU zagotoviti odnosno izposlovati za ono dobo, ko sede v teh funkcijah služben dopust. To pa iz razloga, da se lahko nosvetio izključno prosperu organizacije, jo povsod, na vsakem kraju in vsak čas neovirano zastopajo vršec hkrati reprezentacijske dolžnosti, kier in kadar nastopi potreba za to. Poverjeniki naposled tudi ne bi smeli biti krajevno vezani na gotovi pri-viligerani službeni kraj (ali celo oblast) — kakor n. pr. izključno na Ljubljano ali Maribor — ampak bi morala biti vsled zasiguranega dopusta omogočena slehernemu članu dosega poverjeniške funkcije, pa bodisi, da službuje v najzakotnejši gorski ali obmejni vasi. V pokrajinskih glavnih mestih naj bi mu pomagali vršiti poverjeniške dolžnosti

zdravje dr. Katičič in oblastni predsednik, inspektor srednjih šol Josip Westery v spremstvu dr. Iva Pirca, dne 28. julija 1925 pa glavni tajnik Podmladka društva Rdečega križa Božidar Zečević iz Beograda in oblastni tajnik, višji šolski nadzornik Fran Gabršek v spremstvu dr. Frante Miša, asistenta higienskega zavoda v Ljubljani. Vsi obiskovalci: so dobili jako lep vtis in se divili veseli mladini, ki je v tem kratkem času v gorskem zraku klub dnevnim naporom, izprehodom in kopanju v mrzli Savi pridobila na teži. Objubili so še nadaljnjo podporo

Naivečnega dobrotnika koloniji se je izkazal šef higienskega zavoda dr. Ivo Pirc, ki je posodil posteljniške, preskrbel vse specerijsko blago, pripeljal udeležence v kolonijo in jih odnehal iz kolonije ter nadzoroval tudi tedensko zdravstveno stanje dece.

Tudi njegov namestnik dr. Franta Miš je bil vedno na svojem mestu, vodil je priprave za kolonijo in bil skrben voditelj udeležencev na Triglav.

Posebno priznanje in zahvalo na službi nadzornik Vendelin Sadar, ki se je ves žrtvoval za kolonijo, to nad vse vestno in spretno upravljal in tako

poslale šole sreskim šolskim nadzornikom, ki so pozneje dobili nalog, da ga odpošljejo na naslov Lige: Obilica Venac 34, Beograd.

O izvršitvi so nekatere šole poročale.

V Ljubljani smo priredili v »Mestnem domu« javno noliudno in brezplačno predavanje v nedeljo, dne 31. maja 1925. Predaval je zelo zanimivo višji okrajni fizik dr. Živko Lapaine o problemu tuberkuloze. Predavatelj je razložil veliko važnost tega problema za naš narod, kajti deistvo je, da umrje vsako leto okoli 60.000 ljudi našega naroda za tuberkulozo. Po pravici bi se nam lahko očitala na samo brezbriznost in indolence, nego tudi srčna sirovost in nespamet, ako pustimo, da se nam še nadalje uničuje naš rod v lastni državi, posebno ker je naša država bogata na sredstvih za omejevanje te nevarne bolezni. Saj imamo morsko obalo za boj proti škrofulozi, v naših planinah pa zdravilne klimate proti pljučni in kostni tuberkulozi. Obširnejše poročilo o zanimivem predavanju priobči časopis za zdravje »Prerod«.

(Dalje prih.)

in posle tkzv. oblastni tajniki UJU (ali pa oblastni podpredsedniki). Končno bi morala organizacija uveljaviti in uvesti za poverjenika tkzv. reprezentacijsko doklado v obliki — recimo — mesečno a 1 Din davka, ki bi ga plačeval zanj vsak organiziranec UJU. To bi omogočalo poverjeniku potrebno potovalno prostokretnost, uglednejše nastopanje in mu pomagalo čuvati stanje primerno vodstveno pozicijo v javnosti.

Na dlani je, da bi spravi takšen volilni postopek (tkzv. rešetni volilni red) popolnoma nov duh v našo organizacijo, t. i. oni duh, ki naj bi vršil po znanem — spornem in glasovitem § 2. org. pravil vrhovno svrhu Udruga. Upravni odbori bi predstavljali v obliki kompromisnih poročev, ki bi se rezultirali iz svobodnih volilnih glasovnic, čisti in resnični izraz nazorov, volje in stremiljenj posameznih struj in pokretov v celokupnem članstvu. Uživati bi zaupanje, ugled in avtoriteto ne samo pri članstvu ampak tudi pri šolskih oblastih in vlad. Organizacija bi imela z vsakokratnimi volitvami ključ kontrole in rešeto odnosno žezlo sodbe v svojih rokah. Spremenljivost in negotovost volilnih izidov bi povečala čut odgo-

vornosti in silila k vestni in korektni vršitvi načelstvenih funkcij. Vsak pojav nezdravih razmer v organizaciji bi se lahko sproti reguliral in korigiral. Med učitelstvom bi oživela ljubezen do organizacije — in vodstveni odbor s čelnimi reprezentanti vred bi se zopet respektiral. Sklepi poverjeništev bi zaglegli navzdol in navzgor. Noben režim ne bi mogel prezirati naših stalšč. Mlačni, pasivni, nezadovoljni in deloma zapostavljeni mlajši člani, pa tudi premožni, predsodkov polne ženske društvenice, bi se jeli ponovno ogrevati za skupne stanovske cilje ter stremilivo tekmujoč siliti iz svojih sedanjih breznadnih kariernih položajev na plan — bodisi kot stanovsko-politični borci, bodisi kot literarni ali sploh kulturni delavci. Vsak bi si bil v svesti da mu enkrat dozori nagrada — in dan njegov trud ne bo ostal nepoznan in nepriznan. Poživila bi se vsesplošna zainteresiranost na naših skupnih stanovskih prizadevanjih, zlasti pa na porastu, edinstvenosti, izpopolnjenosti in moči organizacije kot take.

Juro Kislinger (Laško).

Splošne vesti.

— **Opcija za učitelje.** Na naš poziv sta se prijavila samo dva učitelja, da nimata še opcije. Pri taki brezbriznosti naj si prizadejati pripišejo sebi na račun, ker brez podatkov ni mogoče nobeno posredovanje.

— **Letno poročilo.** Do določenega termina (31. maja 1926) so nam vrnila izpolnena »Letna poročila« sledeča okrajna učiteljska društva: kamniško, laško, ljubljanska okolica, mariborsko, mariborski okraj, ormoško, ptujsko in vransko. Enemu društvu smo poročilo vrnili v izpopolnitev. Ostala društva posnemajte in hitite! Termin je že zapadel!

Poverjeništvu Ljubljana.

— **Čitateljem članka »B. Medvešek: Naš gospodarski program«** v »Učiteljskem Tovaristu« št. 20 od 20. maja 1926 in v naslednjih številkah sporočam, da društvo »Uč. Samopomoč« ne spada v ono vrsto gospodarskih ustanov, ki niso vredne kritike in je ne prenesemo, pa tudi »De profundis« za U. S. ni na mestu. Uč. Samopomoč ima danes 1914 članov. Posmrtnina znaša 9570 Din. Dedišč po umrlih članih (učiteljske vdove ali otroci) so prejeli samo v štirih mesecih tekočega leta (januar do aprila) iz društvene blagajne 64.050 Din denarnih podpor. Vse podpore — od ustanovitve do danes — znašajo čez 160.000 Din. Iz navedenih kratkih podatkov vsak tovariš lahko spozna, da je Uč. Samopomoč važna in vsega upoštevavanja vredna učiteljska gospodarska organizacija. Ker tov. B. M. ni član tega društva, je umevno, da vsega tega ne ve. — **Ivan Kocijančič**, predsednik Uč. Samopomoči.

— **Maturantinja ljubljanskega učiteljskega iz leta 1906.** Dvatisetletnico mature praznujemo letos. Nismo praznovali ne 10. ne 15. letnice, kaj pravite tovarišice, če bi se letos sestate in malo pokramliale med sabo? Z nekaterimi se nismo videle že dolgih 20 let. Predlagam, da bi se sestate 3. julija v Ljubljani kjer smo preživele dijaška leta. — Zglasite se s svojimi predlogi! Zdravo! — **R. Ravhekar**.

— **Mesto učitelja v Ljubljani** je razpisano na državni vztrajalščici. Prošnje je vložiti do 15. junija 1926. Natančen razpis glej v »Uradnem listu« št. 50 z dne 28. maja 1926!

— **»Šola v nebesih«** je naslov šaljivi in zelo lahko uprizorljivi igrice, katero je izdal ravnokar »Učiteljski dom« v Mariboru kot 1. snopič zbirke »Naš oder«. Delce ima 6 vlog za odrasle ter 15 vlog za mladino in je torej namenjeno v prvi vrsti mladini. Dobrodošlo bode pa tudi našim podeželskim odrom kateri še vedno pogrešajo poljudnih iger z enostavno scenerijo. Igrica se je že uprizorila na raznih krajih in je povsod zelo uspešna. Zbog res nizke cene — samo 4.50 Din — je lahko nabavljiva in si igralci prihranijo mučno prepisovanje vlog. Dobiti jo je pri vseh knjižarnah in pri založništvu »Uč. dom« v Mariboru.

— **Esperantski tečaj** za podeželsko učitelstvo se vrši v Ljubljani na mestni deklški osnovni šoli pri Sv. Jakobu.

Tečaj je brezplačen ter bo trajal od 30. junija do 10. julija t. l. Začetek v sredo 30. junija ob 18.30. V katerih urah se bo poučevalo, se določi še isti večer. Esperantske slovnice se bodo dobile pri tečaju. Cena knjiž. 20 Din. Dosedaj je 12 prijavljenih, nekateri celo iz Prekmurja. Čas za prijavo je še do 20. junija 1926. — **Peter Golobič**, šolski upravitelj v Ovčaku pri Kočevju.

— **Razpis in razveljavljenje razpisa.** Na I. deški osnovni šoli v Mariboru se je razpisalo mesto šolskega upravitelja. Prošnje je treba vložiti do 28. junija 1926. Hkratu se razveljavlja razpis enega učnega mesta za učitelja na I. deški osnovni šoli v Mariboru. Podrobnosti glej v »Uradnem listu«.

— **Mladinski list »Zvonček«.** Prejeli smo 9. številko »Zvončka«, ki nam prinaša na prvem mestu Ganglovo odo na Maribor. Prihujbeni mladinski pisatelj Vandot nadaljuje povest »Kocljeva osveta«, ki je opremljena s primernimi slikami. Stric Pavle dodaja tudi v tej številki svoj prispevek na »Izprehodih po Beogradu«. Sliki v tem spisu nam predločujeta park na Topčideru in platane na Topčiderskem vrtu. Med pesnitvami naj omenimo Rojčevo »Vse poje«. Marije Lamutove »Binkoštna sanje«, ljubko Čebularjevo pesmico »Zvonček budi« in Utvino »Staro pesem« — Neosvobojeni brat zaključuje svoj spis »Domovina vedno mislim nate«. Dr. Fr. Zbašnik nam pripoveduje zgodbo »Mož z leseno nož«. Marija Lamutova se spominja v spisu »Naš bratec Igor Drudinski« ruskega bežunca ki mu je bila zgodaj pretrgana nit življenja. Jeras pa nadaljuje spis »Deklica iz preteklosti«. Običajen del »Pouk in zabava« prinaša križalko in spisek Fr. Rojca »Za prijatelje prirode« s prelepo plastično sliko »Spomenik življenja«. Poleg tega vsebuje ta številka tudi »Pametnice« in običajni »Kotček Doropoljskega«. Tudi ta zvezek »Zvončka« prinaša kakor vidite, bogato in mično vsebino in vse to za mal denar. Sezite pridno po njem!

— **Društveni blagajniki.** Če hočete, da bo Vaše društvo zastopano na delegaciji ter da bodo imeli delegati pravico soodločevanja, poravnajte tekom junija polletno članarino. — **Tozadevni sklep ožjega sosveta, ki je v skladu s pravili, bomo dosledno izvajali.**

— **»Boji in napredek mežskih rudarjev«** je naslov brošure, ki jo je spisal tov. Vinko Moderndorfer v kateri opisuje tudi šolske razmere in boji za novo šolo v Mežici, ki je ena najmodernejših šol v Jugoslaviji. Ker opisuje v knjigi tudi prosvetno borbo, je zanimiva za vsakega učitelja in učitelico. Cena 8 Din. Naročila sprejema po dopisnici tov. Moderndorfer, Mežica p. Prevalje.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** opozarja člane, da poravnajo vso članarino za prvo polletje, sicer se jih brez-

pogojno črta iz imenika in izterja dolg za prejele liste, liste pa ustavi.

— **Se vedno ni plačana članarina** okrajnih učiteljskih društev za prvo polletje od večine društev. Članstvo in delegati se morajo sami pobrigati da bo takoi poravnana članarina s strani njihovih društev za prvo polletje, sicer njihovi delegati ne bodo imeli pravice glasovati na pokrajinski skupščini. Onim članom, ki ne plačajo članarine, je treba takoi ustaviti liste.

— **Za konško učiteljsko društvo** priredita tovariša Schell in Bercé v Konjicah v sredo 9. junija t. l. enodneven tečaj o rokotvornem pouku obvezen za vse članstvo.

TOVARIŠI UPRAVITELJI!

Bodoče dni bomo razposlali na vse šole obeh oblasti sezname dolžnikov na naročnini »Zvončka«. Ti seznamu vsebujejo dolžnike učencev in učenk, ki so obiskovali ali še obiskujejo Vašo šolo.

Dasi je posel izterjavanja nadvse odložen, vendar prosimo vse tovariše upravitelje prav vljudno, da izterjajo od vseh v seznamu navedenih dolžnikov dolžno naročnino in nam jo vpošlejo po priloženi položnici. V seznamu naj na zaznamujejo tiste, ki so naročnino poravnali ter nam potem seznam vrnejo.

Ako izterjamo vso dolžno naročnino, bomo lahko odplačali lep del dolga na »Zvončku«. In v to svrhu nam tovariši ne smete odreči svoje pomoči.

Uprava listov UJU poverjeništvu Ljubljana.

UPOKOJENCEM!

Na Vas se obračam s prošnjo. Mnogo let je marsikdo izmed Vas pridno nabiral knjige in jih skrbno čuval. Mnogim pa ležijo v zabojih v podstrešjih, zato Vas naprošam, preglejte svoje knjižnice, morda najdete v njih knjige, za Vas nerabne, ki bi pa bile za našo Centralno knjižnico velikega pomena. Darujte te knjige za našo pedagoško knjižnico!

Ker je v knjižnici mnogo del nepopolnih prosim posebej za sledeče knjige: »Popotnik« letnik 1880., 1882., 1884., 1918., 1921., 1923.

»Pedagoški letopis« letniki 1., 2., 3., 7., 17.

»Zvonček« letnik II., XV., XXIII. »Die neuen Gesetze und Verordnungen auf dem Gebiete der Volksschule« 2.—14. in od 20. zvezka dalje.

Vsaka knjiga, bodisi šolska, beletristična ali znanstvena je za knjižnico dobra. Kdor hoče podariti kake knjige, naj javi poverjeništvu UJU Ljubljana. Stroške za pošiljatev nosi poverjeništvu.

Spomnite se naše pedagoške knjižnice.

Knjižničar.

— **BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA.** Ljubljana. Poljanski naš 10/21 pošilje vsakemu naročniku »Uč. Tovarisa« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoi: ne bo Vam žal!

Učiteljski pevski zbor.

— **pev. Pevski tečaj 12. in 13. junija** se bo pričel v soboto 12. junija ob 9. uri v »Narodnem domu«. Pričakujemo polnoštevilne in točne udeležbe.

— **pev. Koncert pevskega zbora slov. učitelstva** se bo vršil 17. julija ob pri- liki pokrajinske skupščine UJU v Celju. V prejšnji številki »Uč. Tovarisa« je bilo pomotoma naznanjeno 17. junija.

Tajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje dne 12. junija t. l. v ormoški osnovni šoli z običajnim dnevnim redom. Začetek ob pol 11. uri. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVETOLENARTSKI OKRAJ** zboruje dne 12. junija 1926 na osnovni šoli pri Sv. Jurju v Slov. goricah. Predava tovariš ravnatelj meščanske šole Milan Vauda: a) Organizacija poštočkovnega urada. b) Sklepnji računi: navadni, pogreški in njih odprava in tovariš J. Štuhec: Najvažnejše iz rokotvornega pouka na osn. šoli. Ker je to zadnje zborovanje v tem šolskem letu, se pričakuje polnoštevilen obisk. — Odbor

— **SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA** zboruje v

soboto 12. junija t. l. v državni osnovni šoli v Murski Soboti: začetek točno ob pol 10. uri. Na dnevnem redu so važna poročila funkcionarjev, volitve delegatov, razgovor o spremembi pravil UJU ter druge aktualne stanovske zadeve. Udeležba dolžnost! — Isti dan ob 9. uri odborova seja v osnovni šoli v Murski Soboti, na katero opozarjam tovariše odbornike. — Tajnik.

— **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 12. junija 1926 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopiu v Moravčah. Dnevni red: 1. Poročila odbora. 2. Spisje na osnovni šoli. 3. Slučajnosti. Ob slabem deževnem vremenu se vrši zborovanje 19. junija 1926.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 6. junija 1926 na osnovni šoli v Vuhredu. Vzpored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Razprava o decentralizaciji in centralizaciji naše prosvetne uprave na osnovi referata tov. Jurančiča. 4. Predlogi za pokrajinsko skupščino v Celju. 5. Določitev smernic delegatom za skupščino. 6. Slučajnosti. Udeležba obvezna. Opravičite odsotnost.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** zboruje skupno z učiteljskim društvom za mesto Ptui in ptujski šolski okraj v soboto, dne 12. junija t. l. v Ljutomeru. Z začetkom ob 9. uri. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Došli dopisi. 3. O elektriki v delovni šoli. Poroča tov. Kunst (Ptui). 4. Volitev namestnikov delegatom za pokrajinsko skupščino in volitev delegatov in njih namestnikov za glavno skupščino. 5. O spremembah in reviziji pravil UJU. Poroča tov. Mavrič. 6. Razne stanovske in šolske zadeve — Udeležitev obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! Odbor.

Poročila:

— **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj** je zborovalo dne 17. aprila t. l. ob 10. uri v marib. Narodnem domu.

Udeležba: Navzočih 60 članov, to je 58 %. Tov. predsednik Šijanec odpravi zborovanje, pozdravi navzoče ter omenja, da je precej tovarišev opravičilo svojo odsotnost. Med njimi se je opravičil tov. M. Vauda, vsled česar odpade njegov referat.

Zapisnik in dopisi se vzamejo na znanje. Z ozirom na tozadevni poziv Fer. saveza v Beogradu se sklene izročiti tov. Zmagu Konečniku v Podvri pri Račah poverjeniške posle F. S. za naše društvo.

Sklenilo se je tudi, da bodo člani uč. dr. za marib. šol. okraj še v bodoče plačevali članarino za »Uč. dom«, ločeno od ostale članarine in sicer potem dosedanjih položnic.

Tov. podpredsednik M. Godec, ki je tudi članica ožjega sosveta pov. UJU v Ljubljani, je poročala zelo zanimivo o reviziji blagajništva pri poverjeništvu. Iz njenih izjav naj se posnelo, da revizija ni bila zadovoljiva. Tov. Godec je podala nato še nekaj misli k vprašanju »spremembi pravil UJU« in »o prevratitvi poverjeništev v oblasne odbore«. Za vsa podrobna izvajanja se ji je tov. predsednik lepo zahvalil.

Tov. preds. Šijanec omeni, da mu ni bilo mogoče dobiti poročevalca o točki »Revizija pravil UJU«, vsled česar je bil primoran sam skicirati nekaj opomb. Na podlagi teh opazk je potem društvo od točke do točke revidiralo pravila, ki jih je poslalo naravnost poverj. UJU Ljubljana.

Na koncu je predlagal tov. Petrovič še to, kar se naj sprejme med pravila UJU, da nikdo ne bi smel biti več kakor eno poslovno dobo predsednik poverjeništvu. Po kratki debati je bil predlog sprejet.

Društvo je sklenilo, da bi naj bila letošnja državna skupščina v Beogradu, ker je ta center države, ne pa v Skoplju. Volitve potrebnih delegatov za to skupščino pa so se preložile na prihodnje zborovanje vsled odsotnosti mnogih tovarišev in tovarišic. Nato so bili izvoljeni delegati za pokrajinsko skupščino v Celju.

Volitve odbora ped. didakt. odseka so bile radi slabega obiska preložene na prihodnje zborovanje.

Ob 12. uri je tov. predsednik zaključil zborovanje.

+ **Savinjsko učiteljsko društvo za Vranski okraj** je zborovalo 5. maja t. l. na Vranskem. Navzočih je bilo 33 članov.

1. Pozdrav in zapisnik: Tovariš predsednik je pozdravil vse navzoče, predvsem tovarišice: Cesarjevo, Susterjevo, Hribovskovo ter tovariša Ravnikarja in Loparnika. Zadnji zapisnik se je prečital in odobril.

2. Dopisi: Prečitali so se došli dopisi. Poročilo o ugotovitvi finančnega stanja je vzbudilo precej živahno debato, ki se je zaključila s sledečim sklepom: »Naše uč. društvo odklanja poročilo nadzorstvenega odbora in gospodarskega odseka UJU pover. Ljubljana z dne 31. marca in 1. aprila t. l., poslano od nadz. odb., in zahteva, da poverjeništvu takoi najame spdo za prisedenega izvedenca, ki naj natančno revidira finančno poslovanje in stanje pov. Ljubljana —

ARGUS je naš najboljši Informacijski zavod

ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike

ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finan-

čnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-

industrijskih podjetij in privatnih

ARGUS daje informacije o vseh, tudi o izbranih

in hitro

ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. 11. Beograd

ARGUS ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus